

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

- Huomio koko ikäryhmään --> ikäryhmät pomppivat sekavasti lausunnossa
- Tavoite 1:ssä ei puhuta mitään etsivästä nuorisotyöstä ja nuorten työpajatoiminnasta
- Koulunuorisotyötä ei tuoda esiin
- Koulunuorisotyön lisäksi kuka on matalankynnyksen kohtaaja (Huom! ei enää kuraattori)
- Annetaan iso painoarvo yhteisölliselle opiskeluhuollolle --> toimiiko varmasti käytännössä? Kuka on konkreettisesti vastuussa ja tehdäänkö riittävästi yhteistyötä?
- Kouluihin pitäisi tulla takaisin mielenterveysammattilaiset
- Puhutaan fyysisestä hyvinvoinnista, mutta mielenterveys jää liian vähälle huomiolle
- Oppilaitoskohdassa voisi olla maininta ehkäisevästä päihdetyöstä ja arjen hallinnan taitojen varmistamisesta
- Pääteetöntä harrastustoimintaa ohjatusti 18-28-vuotiaille, huomio myös ryhmätoimintaan ohjaavaan toimintaan --> lisää nuorten mielenterveyttä (paniikkihäiriöt, sosiaalisen tilanteen pelot)
- Liikunta ja kulttuuri korostuvat liikaa --> harrastuksia on lukuisia muitakin ja ne voivat olla yhtä tärkeitä
- Ohjaamot saa liikaa painoarvoa --> sillä Ohjaamo-toimintaa ei löydy kaikista kaupungeista. Pieniin kuntiin enemmän resursseja
- Nuorten pääseminen palvelujen äärelle on epätasa-arvoista eri osissa maata. Miten huomioidaan resurssien riittävyys, ettei nuorilta jää tämän takia apu saamatta?
- Etsivä nuorisotyö jää vain maininnaksi

- Nuorten aikuistumisen tuki --> kuka, mitä, missä, milloin? Ja millä resursseilla?

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

- Walk-in -terapia ei voi korvata pitkäaikaisempaa terapiaa
- Lisää resursseja MT-puolelle
- Nuorten kohtaaminen vaatii erityisosaamista myös MT-puolella
- Terapiatakuu ja nepsy- asian huomioiminen tärkeä juttu
- Sosiaalisten tilanteiden pelko tärkeäksi kohteeksi myös nepsyn rinnalla
- Matalankynnyksen toimijoita pikaisesti lähemmäs nuoria --> viedään palvelu nuorten luokse
- Perusnuorisotyötä ei huomioida tässä riittävästi
- Nuorisolaki rajaa iän alle 29-vuotiaisiin
- Nuorisotilojen ja nuorten vapaa-ajan tilojen huomiointi nuorten hyvinvointiin liittyen

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

- Rasisminvastaiseen työhön lisää huomiota
- Ankkuri-toiminnan varmistaminen jokaiselle paikkakunnalle, ei pelkästään suuriin kaupunkiin
- Ei mainintaa nuorisovaltuustoista --> aktivoidaan ja annetaan nuorille mahdollisuus näkyä, kuulua ja vaikuttaa nuorten asioihin. Nuorisovaltuustojen tulisi olla mukana kunnallisessa päätöksenteossa
- Poliittisessa päätöksenteossa nuoria kuullaan, mutta vaikuttaako se todellisuudessa lopputulokseen? VANUPO:n avulla tätä voitaisiin korostaa
- Yksinäisyyden ehkäisyä, sosiaalisten taitojen tukemista ja harjoittelua sekä tunnetaitokasvatusta pitäisi korostaa --> resurssit?
- "Edistetään moninaista nuorison kulttuuriperinnön dokumentointia osana muistiorganisaatioiden kokoelmapolitiikka"?!)

Nuorisotyön ja –toiminnan tukemisen linjaukset

- Kunnallisen nuorisotyön kehittämisestä vastaavat kunnat. Nuorisotyön rahoitus tulee kunnilta itseltään ja nuorisotyötä tehdään kuntalaisille. Työn tulokset raportoidaan kuntapäätäjille, jotka edustavat kuntalaisia --> tätä ei ohjelmasta välity
- Kunnallinen nuorisotyö jää monelta osin taka-alalle, vaikka sen rooli on merkittävä
- Tarvitseeko muutama nuorisotyöntekijä aina koordinaattorin koordinoimaan työtään?
- NuoDo-järjestelmä --> miksi edellytetään tämän käyttöönottoa?

- Monialaisen ohjaus- ja palveluverkoston käytännön toimet ja niiden tehokkuus? --> ettei kehittämistyö jää vain pinnalliseksi

Painopisteet nuorisoalan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

-

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisoalan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

-

Muita näkemyksiä ohjelmasta

- VANUPOSSA ei mainita millään lailla nuorten vähenevää määrää
- Ohjaamotoiminnan eteenpäin kehittämistä ei huomioida riittävästi
- Kohti koordinoitua ja monialaista nuorisopolitiikkaa: tärkeää on kuitenkin se, että on nuorisotyöosaamista, ei riitä yleispalvelu, joka on kaikille. Nuoruus on erityinen ikävaihe, joka luo pohjan koko elämälle. Tässä vaiheessa on tärkeää kohdata nuori hyvin
- Henkilöstön riittävyyden tarkastelu kriittisesti --> henkilöstöä olisi oikeasti sen verran, että pystytään toteuttamaan VANUPO muutenkin kuin paperilla
- Lausunnon ehdotukset jäävät yleispäteviksi syrjäytymisen kierteen ehkäisyssä
- Tunnetaitokasvatus on keskeinen kaikille ikäryhmille
- Kutsuntojen merkitys nuorten hyvinvoinnin seurannalle ja kartoittamiselle --> tiiviin yhteistyön merkitys eri toimijoiden kesken (Etsivän nuorisotyön keskeinen rooli kutsuntatarkastuksissa ja kutsunnoissa)

Koskenlaine Suvi
Oulaisten kaupunki

Hämäläinen Jyri
Oulaisten kaupunki